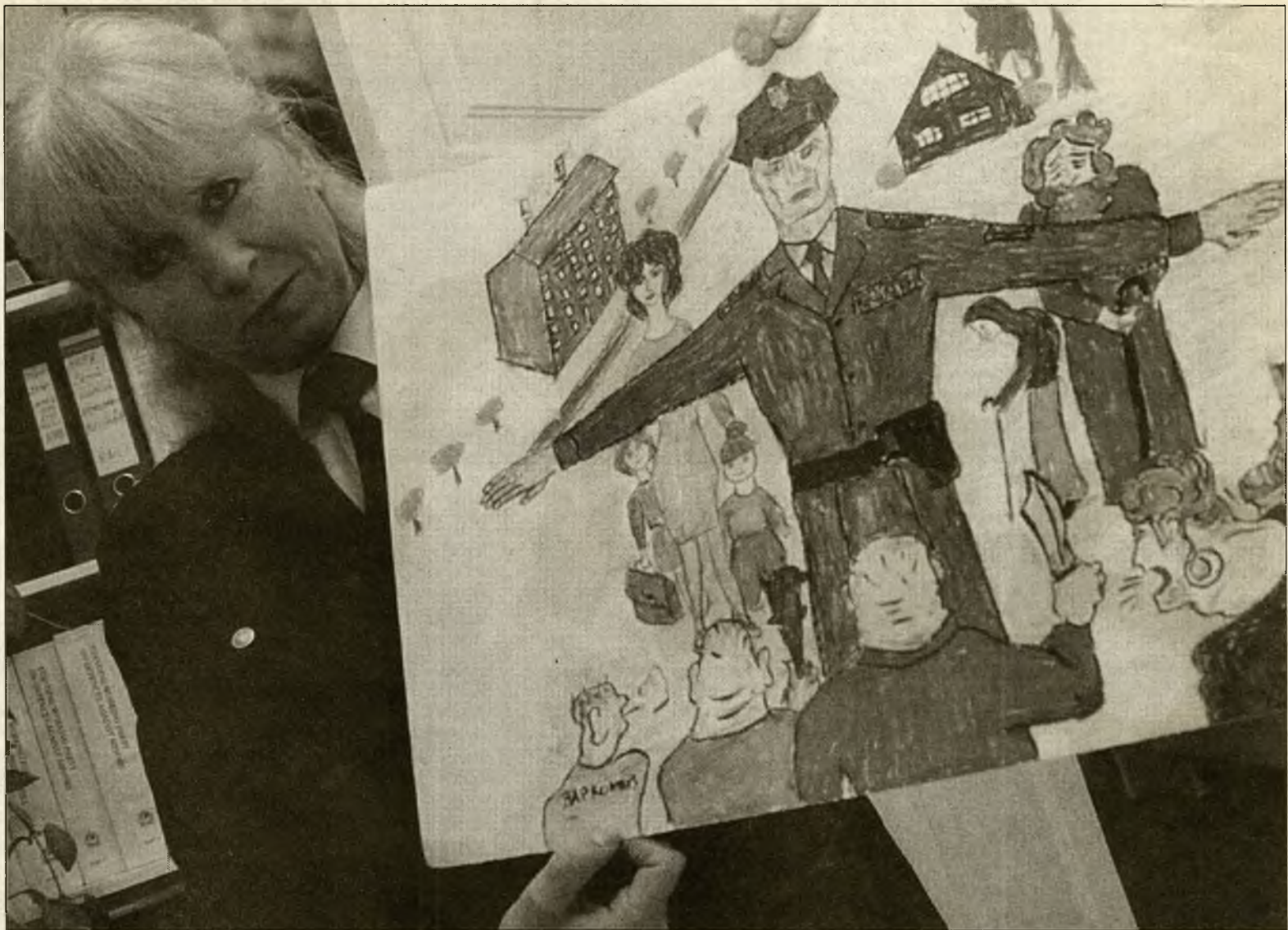




Noorsoopolitseini Raili Kaubi sõnul hakkavad lapsed tegema vahet hea ja kurja vahel, kui neid õigel ajal oskuslikult suunata.

RAUNO VOLMAR

Kratid uimastiraha jahil

Pikanäpumeeste lemmikkaubad on kohv ja naiste sukkpüksid

KRISTEL KIRSS

Noorsoopolitsei andmetel on alaealised ja noored hakanud järjest enam narkootikumide saamiseks kauplustes vargil käima.

Noorsoopolitsei juhtivinspektor Raili Kaup ennustab, et koos heroini ilumisega narkoturule ning narkosõltlaste lisandumisega suureneb kuritegude arv.

ESS-i kaubandus- ja hotelligrupi turvajuhi Teet Soonpuu sõnul puutuvad turvatöötajad iga päev kokku kauplusevarastega. "Tallinna kesklinna poodidest tabatakse iga päev viis-kuus varast," ütleb Soonpuu. Tema sõnul on kolmandik neist noored ja lapsed.

Kõige sagedamini on turvatöötajad pikanäpumeeste põuest leidnud müügisaalist kaasa haaratud kohvi, parfümeeriat, alkoholi ja naiste sukkpükse. "Ma ei tea seda põhjust, miks just neid müügiartikleid varastatakse," ütleb Soonpuu. "Kuid eks see ole ju kaup, mida annab edasi müüa."

Heroiin turgu vallutamas

Soonpuu sõnul on enamikus kauplustes üles pandud videovalve, mis hõlbustab varaste tabamist. "Enamik neist püüab varastatud kraami fooliumkotis turvaväravatest läbi toimetada, teised löikavad näpitsatega turvaelemendi eseme küljest või kraabivad turvakleebised kaubalt maha," kirjeldab ta vargapoiste kavalusi.

Tallinna kaubahalli ärijuhi Anneli Pratka sõnul oli sellel suvel varastega päris raske. "Meie lähedal on Kanutiaia hoov, kus narkomaanid kogunevad," räägib Prat-

ka. "Kuna meie oleme selle kõrval, siis varastatakse meilt julmalt."

Pratka hinnangul on narkomaania kahtlusega vargad 15-18-aastased. "Väiksemad lapsed võtavad kommi, aga mitte massiliselt," tõdeb ta. "Kuid nälg nende varguste põhjuseks küll ei ole, sest leiba pole veel keegi varastanud."

Wismari haigla psühhiaatri Valdur Jänese sõnul suureneb kuritegevus kohe, kui tõusevad narkootiliste ainete turuhinnad. Need tõusevad, kui politsei on narkoärikatelt midagi konfiskeerinud. Uue mõnuaine hinnad kerkivad niipea, kui turg on sisse sõõdetud. Jänese sõnul on praegu ohtlikult madala turuhinnaga saadaval 100-protsendiline heroiin, mille tarvitamisel tekib kergesti sõltuvus ning mida võib hõlpsasti üle doseerida.

Narkomaanist poja ema Ljuba (nimi muudetud) sõnul on ta moonisegu süstijast poja käes näinud pisikesi heleda pulbriga kotikesi. "Ta ei räägi mulle, kust või kuidas ta on selle saanud või mis aine see on. Ma kardan, et see võib olla heroiin," tõdeb Ljuba.

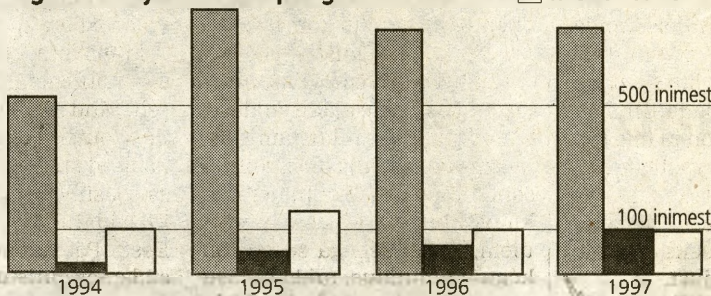
Ta on ta poja saatuse pärast tõsiselt mures. "Räägitakse, et selle ainega on narkomaanidel lihtsam kui moonipuruga. Saab tugevama kaifi, aga viib ka kiiremini lõpu suunas," ohkab ema.

Wismari haigla noorte narkomaanide psühhiaatri Viive Terase sõnul ei varja tema juures käivad 12-17-aastased sõltlased, et nad narkootilise aine hankimiseks varastavad. "Üldiselt lähevad nad vargile siis, kui nende enesetunne muutub väga halvaks," ütleb Teras. "Varastamise ajal need noored enam teo pahelisusele ei mõtle."

Narkootikumide levik suurendab alaealiste kuritegevust

alkoholi, narkootiliste ja toksiliste ainete tarvitajad noorsoopolitsei alaealiste õiguserikkujate andmepangas 1994 - 1997

alkoholi tarvitajad
narkomaanid
toksikomaanid



1998. a I poolaastal panid alaealised toime 1019 kuritegu
1997. a I poolaastal 1002 kuritegu

1996/97. aasta võrdluses kasvasid alaealiste vargused kauplustest 7,1%
296-lt 387-le
1998. aasta andmetel on alaealiste vargused kasvanud 44,2%

klaas moonipuru maksab 200 kr
moonipurust valmistatud segu süstlas 1 ml 50 kr
100-protsendilise heroini annus 80 kr
marihuuana, tikutopsi täis 150 kr
ecstasy tablett 150 - 200 kr
hašiš 200 kr

allikas: Wismari haigla

Maris Lauri

"Narkosõltlane vajab raha kohe, et saada kätte järgmine annus," selgitab Raili Kaup.

Raili Kaubi sõnul on alaealiste hulgas küll veidi vähenenud toksiliste ainete kasutamine, kuid pole välistatud, et nuusutajad on üle läinud kangemale kraamile.

Alkohol kättesaadav ööpäev läbi

Noorsoopolitsei andmepanga alaealiste narkomaanide ja toksikomaanide põhiosa annavad Tallinn, Ida-Virumaa, Narva ja Harjumaa. "Need on piirkonnad, kus elab muukeelne elanikkond, kellel on hulgaliselt lahendamata sotsiaalseid probleeme," tõdeb Raili Kaup. Kaubi hinnangul peaks politsei

tegelema iga väiksemagi vargusega. "Isegi esimese pisivarguse puhul peaks välja selgitama, miks laps või noor astus sellele teele, milline oli põhjus," räägib Raili Kaup. Seda teades oleks võimalik järgmisi pahategusid ära hoida.

Tema hinnangul on lubamatu, et peaaegu igal tänavanurgal müüakse ööpäev läbi putkadest alkoholi. "Alkohol on lastele liiga kättesaadav. Paneb imestama, et mõned neist ikka veel kained tahavad olla," ütleb Kaup. Tema meelest peaksid omavalitsused alkoholi müügieeskirjadele suuremat tähelepanu pöörama. Samuti loodab Kaup, et riigiasutused ja omavalitsused leiavad rohkem raha narkomaania ennetamiseks ja võimalusi laste vaba aja sisustamiseks.